



Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-307/22

FT
proti
DW

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Bundesgerichtshof)

Sodba Sodišča (prvi senat) z dne 26. oktobra 2023

„Predhodno odločanje – Obdelava osebnih podatkov – Uredba (EU) 2016/679 – Členi 12, 15 in 23 – Pravica posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do dostopa do svojih podatkov, ki se obdelujejo – Pravica do brezplačne pridobitve prve kopije teh podatkov – Zdravnikova obdelava podatkov o pacientu – Zdravstvena kartoteka – Razlogi za zahtevo za dostop – Uporaba podatkov za uveljavljanje odgovornosti lečeče osebe – Pojem „kopija““

1. *Varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov – Uredba 2016/679 – Pravica posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do dostopa do svojih podatkov, ki se obdelujejo – Pravica do brezplačne pridobitve prve kopije njegovih podatkov – Obveznost upravljavca, da zagotovi tako kopijo – Obveznost posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, da obrazloži svojo zahtevo za dostop do podatkov, ki izhajajo iz preambule Uredbe – Neobstoj (Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 2016/679, uvodna izjava 63 ter člena 12(5) in 15(1) in (3))*

(Glej točke od 35 do 38, 43, 46 in od 50 do 52 ter točko 1 izreka.)

2. *Varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov – Uredba 2016/679 – Možnost držav članic, da sprejmejo zakonodajo, s katero se omeji obseg nekaterih pravic in obveznosti, ki jih določa Uredba – Nacionalna zakonodaja, sprejeta pred ali po začetku veljavnosti Uredbe – Neupoštevnost (Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 2016/679, člen 23(1))*

(Glej točke od 54 do 56 in 69 ter točko 2 izreka.)

3. *Varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov – Uredba 2016/679 – Pravica posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do dostopa do svojih podatkov, ki se obdelujejo – Pravica do brezplačne pridobitve prve kopije njegovih podatkov – Omejitve – Pogoji – Varstvo pravic in svoboščin drugih – Možnost države članice, da sprejme nacionalno zakonodajo, katere namen je varstvo ekonomskih interesov upravljavca in ki posamezniku, na*

katerega se nanašajo osebni podatki, nalaga stroške za prvo kopijo njegovih podatkov – Neobstoj
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 2016/679, člen 23(1)(i))

(Glej točke 62, 64, 65 in od 67 do 69 ter točko 2 izreka.)

4. *Varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov – Uredba 2016/679 – Pravica posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do dostopa do svojih podatkov, ki se obdelujejo – Zagotovitev kopije podatkov – Pojem kopije – Izročitev natančne in razumljive reprodukcije teh podatkov posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki – Kopije izvlečkov iz dokumentov ali celotnih dokumentov ali izvlečkov iz podatkovnih zbirk, ki vsebujejo med drugim navedene podatke – Vključitev – Zahteva*
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 2016/679, uvodna izjava 58 ter člena 12(1) in 15(1) in (3), prvi stavek)

(Glej točke od 71 do 75.)

5. *Varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov – Uredba 2016/679 – Pravica posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do dostopa do svojih podatkov, ki se obdelujejo – Zagotovitev kopije podatkov – Pojem kopije – Izročitev natančne in razumljive reprodukcije vseh podatkov iz zdravstvene kartoteke posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, temu posamezniku – Celovita kopija dokumentov iz zdravstvene kartoteke – Vključitev – Zahteva*
(Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 2016/679, uvodna izjava 63 in člen 15(3), prvi stavek)

(Glej točke od 76 do 79 in točko 3 izreka.)

Povzetek

DW je od FT, njegove doktorice dentalne medicine, zahteval, naj mu brezplačno izroči prvo kopijo njegove zdravstvene kartoteke. To zahtevo je vložil, da bi uveljavljal odgovornost FT za napake, ki jih je ta domnevno storila pri zobozdravstveni oskrbi, ki mu je bila zagotovljena.

FT je z opiranjem na nemško pravo, v skladu s katerim pacient lahko pridobi kopijo svoje zdravstvene kartoteke le, če lečeči osebi povrne stroške, ki izhajajo iz tega,¹ zavrnila zagotovitev take kopije DW, nato pa je zadnjenavedeni vložil tožbo. Tako prvostopenjsko kot pritožbeno sodišče sta ugodili predlogu DW za to, da se mu brezplačno izroči prva kopija njegove zdravstvene kartoteke.

Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija), pri katerem je FT vložila revizijo, je Sodišče vprašalo glede razlage določb SUVP, ki se nanašajo na načine za uresničevanje pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do dostopa do njegovih podatkov in na omejitve obsega te pravice.²

¹ Člen 630g(2), drugi stavek, Bürgerliches Gesetzbuch (nemški civilni zakonik).

² Natančneje glede člena 12(5), člena 15(1) in (3) ter člena 23(1)(i) Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL 2016, L 119, str. 1, in popravek v UL 2018, L 127, str. 2; v nadaljevanju: SUVP).

Sodišče je v sodbi ugotovilo, najprej, da ima upravljavec obveznost na zahtevo posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, brezplačno zagotoviti prvo kopijo njegovih osebnih podatkov s cilji, ki niso cilji, katerih namen je seznanitev z obdelavo teh podatkov in preveritev njene zakonitosti ter ki so izrecno navedeni v preambuli SUVP. Dalje, izreklo se je glede okvira možnosti držav članic, da v imenu ekonomskih interesov upravljavca omejijo pravico do pridobitve kopije podatkov s tem, da posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, naložijo plačilo stroškov, ki so temu upravljavcu nastali zaradi tega. Nazadnje je preučilo nujnost tega, da se posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, v nekaterih primerih zagotovi celovita kopija podatkov iz njegove zdravstvene kartoteke.

Presoja Sodišča

Na prvem mestu, glede vprašanja, ali je brezplačna zagotovitev prve kopije podatkov posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, naložena tudi upravljavcu za uresničevanje ciljev, ki niso tisti, izrecno navedeni v preambuli SUVP, Sodišče opozarja, da je s členom 15(3), prvi stavek, te uredbe posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, priznana pravica do pridobitve natančne reprodukcije njegovih osebnih podatkov v širokem smislu tega pojma, ki so predmet dejanj, ki jih je mogoče opredeliti kot „obdelavo, ki jo opravi upravljavec te obdelave“.³ Poleg tega iz skupne razlage upoštevni določb SUVP izhaja,⁴ na eni strani, da ima posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, pravico brezplačno pridobiti prvo kopijo svojih osebnih podatkov, ki se obdelujejo, in na drugi strani, da ima upravljavec pod nekaterimi pogoji možnost, da zaračuna razumno pristojbino, pri čemer upošteva upravne stroške, ali da zavrne ukrepanje v zvezi z zahtevo, če ta očitno ni utemeljena ali če je pretirana.

Vendar nobena od teh določb brezplačnega zagotavljanja prve kopije osebnih podatkov ne pogojuje s tem, da posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, navede razlog, ki upravičuje njegovo zahtevo. Zato se z razlogi za zahteve, ki so izrecno navedeni v preambuli SUVP,⁵ ne sme omejiti obseg navedenih določb. Tako se pravica dostopa do podatkov v zvezi z zdravjem⁶ ne sme z zavrnitvijo dostopa ali z naložitvijo plačila protidajatve omejiti na enega od teh razlogov, kar velja tudi za pravico do brezplačne pridobitve prve kopije.

Poleg tega načelo brezplačnosti prve kopije podatkov in neobstoj nujnosti navedbe posebnega razloga za utemeljitev zahteve za dostop nujno prispevata k lažjemu uresničevanju pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ki so mu podeljene s SUVP. Zato ob upoštevanju pomena, ki ga ta uredba daje pravici dostopa do osebnih podatkov za to, da se dosežejo cilji, ki se jim sledi s to uredbo, za uresničevanje te pravice ne smejo veljati pogoji, ki jih zakonodajalec Unije ni izrecno določil.

Na drugem mestu, Sodišče je presodilo, da država članica nima pravice sprejeti nacionalne zakonodaje, ki za varstvo ekonomskih interesov upravljavca posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, nalaga stroške za prvo kopijo njegovih osebnih podatkov.

³ Sodba z dne 4. maja 2023, Österreichische Datenschutzbehörde in CRIF (C-487/21, EU:C:2023:369, točka 28).

⁴ Člen 12(5) ter člen 15(1) in (3) SUVP.

⁵ Prvi stavek uvodne izjave 63 SUVP določa, da „[bi moral imeti] [p]osameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, [...] pravico dostopa do osebnih podatkov, ki so bili zbrani v zvezi z njim, in do enostavnega uresničevanja te pravice v razumnih časovnih presledkih, da bi se seznanil z obdelavo in preveril njeno zakonitost“.

⁶ Zagotovljena v členu 15(1) SUVP.

Res je, da na podlagi SUVP pravica posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do brezplačne pridobitve prve kopije njegovih osebnih podatkov ni absolutna in je pod nekaterimi pogoji mogoče z varstvom pravic in svoboščin drugih upravičiti omejitev te pravice.⁷ Ker pa je v obravnavanem primeru cilj nacionalne zakonodaje varovati ekonomske interese lečečih oseb, s čimer naj bi se preprečevalo nepotrebno vlaganje zahtev za pridobitev kopije, taki preudarki ne morejo spadati v take pravice in svoboščine drugih.

Ta zakonodaja namreč ne odvrča le od vlaganja zahtev, ki bi bile nepotrebne, ampak tudi od zahtev za brezplačno pridobitev prve kopije obdelovanih osebnih podatkov iz legitimnega razloga. Posledično se z navedeno zakonodajo nujno krši načelo brezplačnosti prve kopije in zato omaje polni učinek pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, do dostopa do njegovih podatkov, ki jo določa SUVP, ter s tem tudi varstvo, zagotovljeno s to uredbo.

Poleg tega Sodišče poudarja, da so bili ekonomski interesi upravljavcev upoštevani v skladu s SUVP, ki opredeljuje okoliščine, v katerih lahko upravljavec zahteva plačilo stroškov, povezanih z zagotavljanjem kopije osebnih podatkov.

Na tretjem in zadnjem mestu, Sodišče meni, da v razmerju med zdravnikom in pacientom pravica do pridobitve kopije osebnih podatkov pomeni, da je treba posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, izročiti natančno in razumljivo reprodukcijo vseh teh podatkov. Ta pravica predpostavlja pravico do pridobitve celovite kopije dokumentov iz njegove zdravstvene kartoteke, če je to nujno za to, da se temu posamezniku omogoči, da preveri natančnost in popolnost teh podatkov, in da se zagotovi njihova razumljivost.

Glede tega poudarja, da je glede osebnih podatkov v zvezi z zdravjem v SUVP natančno navedeno, da pravica posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, do dostopa vključuje „podatk[e] v njihovi zdravstveni kartoteki, ki vključuje informacije, kot so diagnoze, izvidi preiskav, ocene lečečih zdravnikov in druga zdravljenja ali posegi“.⁸ Zaradi občutljivosti teh podatkov je zakonodajalec Unije tako izpostavil pomen, da se dostop posameznikov do njihovih podatkov, ki so v njihovih zdravstvenih kartotekah, ne izvede le karseda popolno in natančno, temveč tudi razumljivo.

Vendar bi v zvezi z izvidi preiskav, ocenami lečečih zdravnikov in drugimi zdravljenji ali posegi, ki se predpišejo pacientom in ki na splošno zajemajo številne tehnične podatke, celo slike, to, da zdravnik zagotovi zgolj povzetek ali pregled teh podatkov, da bi jih predložil v zbirni obliki, lahko povzročilo tveganje, da bi bili nekateri upoštevní podatki izpuščeni ali napačno navedeni, pacientu pa bi vsekakor dodatno otežilo preverjanje natančnosti in popolnosti ter razumevanje teh podatkov.

⁷ V skladu s členom 23(1)(i) SUVP.

⁸ Uvodna izjava 63 SUVP.